

**FAN, TA'LIM, TEXNOLOGIYA VA ISHLAB CHIQRARISH
INTEGRATSIYASI ASOSIDA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI
NOMLI III ILMIY ONLAYN KONFERENSIYA**

**Boshlang'ich sinf o'qituvchilarida kasbiy- pedagogik faoliyatining ilmiy,
nazariy, falsafiy asoslari.**

**Olimov Temir Hasanovich - Osiyo Xalqaro Universiteti dotsenti,
pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori(PhD)**

**Valiyeva Dilnoza Akbarali qizi
OSIYO Xalqaro universiteti magistranti**

ANNATATSIYA: Ushbu maqolada boshlang'ich sinf o'qituvchilarida kasbiy-pedagogik faoliyatining ilmiy, nazariy, falsafiy asoslari haqida malumot va pedagogik mahoratlar va hozirgi zamon talabidan kelib chiqib boshlang'ich sinf o'qituvchilari uchun ko'rsatmalar aytib o'tilgan

ABSTRACT: In this article, information about the scientific, theoretical, philosophical foundations of the professional-pedagogical activity of primary school teachers and pedagogical skills and instructions for primary school teachers based on current requirements are mentioned.

АННОТАЦИЯ: В данной статье изложены сведения о научных, теоретических, философских основах профессионально-педагогической деятельности учителей начальных классов и педагогическом мастерстве и инструкциях для учителей начальных классов, основанных на современных требованиях.

KALIT SO'ZLAR: Kasbiy pedagogik ,nazariy ,ilmiy, falsafiy, mahorat, texnologiya, zamonaviy inovatsiya, ta'lim tarbiya, metod ,interfaol usul, vositalar.

KEY WORDS: Professional pedagogy, theoretical, scientific, philosophical, skill, technology, modern innovation, education, method, interactive method, tools.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: профессиональная педагогика, теоретическое, научное, философское, мастерство, технология, современные инновации, образование, метод, интерактивный метод, инструментарий.

KIRISH:

Mustaqillik sharofati bilan mamlakatimizda ma'nan barkamol, jismonan sog'lom, intellektual yetuk avlodni tarbiyalashga katta e'tibor berilmoqda. Bunday sharoitda oilada farzand tarbiyalash borasidagi an'analarimiz davr ruhi va ehtiyojlari bilan chambarchas bog'lanib, yanada o'z ahamiyatini yaqqolroq namoyon etmoqda. Shu sababli oilanimustahkamlash, uning ma'naviy-axloqiy

FAN, TA'LIM, TEXNOLOGIYA VA ISHLAB CHIQRARISH INTEGRATSIYASI ASOSIDA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI NOMLI III ILMIY ONLAYN KONFERENSIYA

tarbiya borasidagi o'rnini kuchaytirish masalasi davlatimiz siyosatining asosiy bo'g'inini tashkil etmoqda. Bu maqolada kasbiy pedagogik faoliyatning nazariy tushunchalari yoritiladi. Bunda har bir tushunchani biz nazariy ilmiy falsafiy jihatdan talqin qilamiz. Bunga avvalan bor biz pedagogik faoliyatni nima ekanligini bilishimiz kerak.

ASOSIY QISIM:

Pedagogik faoliyat - bu yosh avlodni iqtisodiy, siyosiy, axloqiy, estetik maqsadlarga muvofiq ravishda ongli ravishda hayotga tayyorlashga qaratilgan kattalarning ijtimoiy foydali faoliyatining o'ziga xos turi. Pedagogik faoliyat mustaqil ijtimoiy hodisa bo'lib, u ma'lumotli, ammo undan farq qiladi. Pedagogik faoliyat - bu kattalarning ongli ravishda muntazam ravishda muntazam ijtimoiy-tarixiy ta'lim jarayoniga aralashishi, bolalarni kattalar tomonidan jamiyatning yetuk a'zosini tayyorlash uchun shakllantirishdir.

Ta'limning ongli tajribasi, pedagogik nazariya va maxsus muassasalar tizimi bilan qurollangan pedagogik faoliyat, ta'limning obyektiv jarayoniga ongli ravishda aralashadi, uni tashkil etadi, bolalarni hayotga tayyorlashni tezlashtiradi va yaxshilaydi. Odamlar ta'limi har doim, ijtimoiy rivojlanishning har qanday bosqichida, butun jamiyat tomonidan, ijtimoiy munosabatlarning butun tizimi va ijtimoiy ong shakllari tomonidan amalga oshiriladi. U ijtimoiy qarama-qarshiliklarning umumiylikini o'z ichiga oladi va aks ettiradi. Ijtimoiy funktsiya sifatida pedagogik faoliyat ta'limning obyektiv jarayoni natijasida vujudga keladi va maxsus o'qitilgan va o'qitilgan odamlar tomonidan olib boriladi. Bundan farqli o'laroq, o'quv jarayoniga jalb qilingan ko'plab kattalar bolalar bilan bo'lgan munosabatlarning ulkan tarbiyaviy ahamiyatini anglamaydilar, pedagogik maqsadlarga zid ravishda harakat qiladilar va harakat qiladilar. Pedagogik faoliyat har doim aniq tarixiy xususiyatga ega. Ta'lim va pedagogik faoliyat bir-biriga qarama-qarshi. Ta'lim obyektiv ravishda muntazam tarixiy jarayondir. Pedagogik faoliyat ushbu jarayonning subyektiv aksi sifatida ta'lim sohalarida vujudga keladi va o'quv amaliyoti asosida rivojlanadi. Pedagogik faoliyat hayot talablaridan ortda qolishi, obyektiv o'quv jarayonidan progressiv ijtimoiy tendentsiyalarga zid kelishi mumkin. Ilmiy pedagogik nazariya tarbiyalash qonuniyatlarini, yashash sharoitlarining tarbiyaviy ta'sirini va ularning talablarini o'rganadi. Shunday qilib, u pedagogik faoliyatni ishonchli bilimlar bilan ta'minlaydi, chuqur ongli, samarali, paydo bo'lgan qarama-qarshiliklarni hal qilishga qodir bo'lgan odamga yordam beradi. Pedagogik

FAN, TA'LIM, TEXNOLOGIYA VA ISHLAB CHIQRISH INTEGRATSIYASI ASOSIDA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI NOMLI III ILMYI ONLAYN KONFERENSIYA

faoliyat - bu insoniyat tomonidan to'plangan madaniyat va tajribani keksa avlodlardan yosh avlodlarga o'tkazish, ularning shaxsiy rivojlanishi uchun sharoit yaratish va jamiyatda muayyan rollarni tayyorlashga qaratilgan ijtimoiy faoliyatning alohida turi.

Pedagogik faoliyatni nafaqat pedagoglar, balki ota-onalar, jamoat tashkilotlari, korxonalar va muassasalar rahbarlari, ommaviy axborot vositalari ham amalga oshiradilar. Muayyan kasbiy pedagogik faoliyat sifatida u faqat maxsus tashkil etilgan ta'lim muassasalarida amalga oshiriladi.

Pedagogik faoliyatning maqsadi ta'lim maqsadini amalga oshirish bilan bog'liq. U trendning aksi sifatida ishlab chiqilgan va shakllantirilgan ijtimoiy rivojlanish uning ma'naviy va tabiiy imkoniyatlarini hisobga olgan holda zamonaviy insonga qo'yiladigan talablar majmuasini taqdim etish. U, bir tomondan, turli ijtimoiy va etnik guruhlarning manfaatlari va umidlarini, ikkinchi tomondan, shaxsning ehtiyojlari va intilishlarini o'z ichiga oladi.

Pedagogik faoliyat maqsadini amalga oshirish ta'lim muhitini shakllantirish, o'quvchilar faoliyatini tashkil etish, o'quv jamoasini yaratish, shaxsning individual xususiyatlarini rivojlantirish kabi ijtimoiy-pedagogik vazifalarni hal qilish bilan bog'liq.

Pedagogik faoliyatning barcha xossalari namoyon bo'ladigan asosiy funksional birlik – maqsad va mazmun birligi sifatidagi pedagogik harakatdir. Pedagogik harakat tushunchasi pedagogik faoliyatning barcha shakllariga (dars, ekskursiya, individual suhbat va h.k.) xos bo'lgan umumiy narsani ifodalaydi, lekin ularning hech biri bilan cheklanmaydi. Shu bilan birga, pedagogik harakat shaxsning ham umuminsoniy, ham barcha boyligini ifodalovchi o'ziga xos xususiyatdir. Pedagogik faoliyatni ko'rib chiqdik uning ilmiy ma'nosini va ahamiyati haqida bilib oldik. Boshlang'ich sinf o'qituvchilarning kasbiy-pedagogik faoliyati maktablarda birinchi sinfdan to to'rtinchi sinf o'quvchilari bilan faoliyatni olib boradi. Boshlang'ich sinf o'qituvchilari yosh avlodni yani yoshlarning ta'lim tabriya jarayoniga endikda kirib kelganlar bilan birga faoliyat olib boradi. Bu faoliyat juda mashaqatli kechadi. Yosh avlodga bilim berish ularga hisobni, o'qishni, yozishni, va hayotiy bilimlarni birinchi pog'onasini o'rgatadilar va hayotga tayyorlaydilar. Boshlang'ich sinf o'quvchilari bu yoshda juda qiziquvchan va talabchan bo'ladilar va hamma narsaning eng yaxshisini olishga intiladilar. Bu yoshda nimani o'rgatsak shuni tezda o'rganib

FAN, TA'LIM, TEXNOLOGIYA VA ISHLAB CHIQRARISH INTEGRATSIYASI ASOSIDA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI NOMLI III ILMYI ONLAYN KONFERENSIYA

oladilar. Shuning uchun biz pedagoglar faoliyatimizni olib borishga diqqatli bo'lishimiz kerak. Men bu yoshdagi yani boshlang'ich sinf o'quvchilarini oq qog'ozda o'xshataman chunki bu yoshda ular ular hali hayot haqida tushunchalari bo'lmaydi faqat ulatr ota onasi bergan tarbiyani bilimni olib kelishadi va ular hayotga birinchi qadamni o'sha davrda olishadi. Biz yoshligimizni eslasak bitta sinfdan 30 ta bola o'qigandik bizni onalarimiz savodli bo'lsin deb ilib kelishgan maktabda u paytda uncha o'qish muhimmas edi. Hozir esa har bir bola o'qishga intiladi va hozirgi zamonga qarasa texnologiya asri hamma yerda texnika uyda ham o'qishda ham hattoki yosh bolalarning qo'llarida telefon, computer, planshetlar bor, Bunaqa zamonda katta bo'layotgan bolalar judda aqliy zehinli bo'lib katta bo'labdilar. Hozirda bolalar yosh bo'lishiga qaramay jahon chempionlari fan olimpiyana g'oliblari bo'lmoqda ko'tib turibmiz. Shunga qarab hozirga ta'lim tarbiyaga katta e'tibor berilmoqda. Boshlang'ich sinf o'qituvchilarning kasbiy –pedagogik faoliyatini rivojlantirish uchun chora tadbirlar qonunlar ishlan chiqilgan Shu bilan birga biz pedagoglarga yaxshi ikoniyatlar yaratilmoqda .pedagoglar foliyatini rivojlantirish uchun o'qituvchilarini haftaning bir kuni malaka oshirishlarga o'qishga yuborilmoqda va horijiy yurtlarga o'qishga ham yuborilmoqda bundan ko'rinib turibdiki bizning yani pedagoglarning faoliyatini yanada rivojlantirish uchun har tamonlama ko'zdan kechirmoqdalar. Pedagogik faolyatlar qadimdan bizgacha yetib kelgan o'sha davrlarda ham biz pedagoglarning oldida mashaqqatli burch turgan ta'lim tarbiya berish.

Pedagog tushunchasi tarixdan bizga insonning paydo bo'lishidan boshlab to hozirgacha yangilanib rivojlanib kelmoqda. Tarixdan qaraganda pedagogika fanlari sohalari hammasi umumiy falsafa tushunchasi bilan birga tarkibiga kiritilgan . Hozirda alohida katta fan pedagogika bo'lib kelgan .Bizning yurtimizda pedadokika sohasida o'z hissasini qo'shgan ota bolalarimizni hammamiz yaxshi bilamiz ularni asarlari ko'rib chiqqanmiz o'rganganmiz Bizning yurt islomiy yani musulmonlarning yurti bo'lgan tarixdan biringchi diniy bilimlar berilgan va harbiy bilimlar berilgan o'sha ham pedagogika hisoblanadi boshlang'ich poy devorlari bo'lgan. Asosan o'g'illarga katta e'ribor bo'lgan va keyinchalik qizlar ularda uy ro'zg'or ishlari o'rgatilgan o'sha davrlardan ham pedagogika bo'lgan keyinchalik sohalalar yuzaga kelgan. Hozirga kelib rivojlanib zamonaviy sohalar yuzaga kelgan tarmoqlarga bo'lingan.

**FAN, TA'LIM, TEXNOLOGIYA VA ISHLAB CHIQRISH
INTEGRATSIYASI ASOSIDA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI
NOMLI III ILMIY ONLAYN KONFERENSIYA**

FOYDALANGAN ADABIYOTLAR RO'XATI

1-Ismailova Z.K. Zamonaviy o'qituvchilarning pedagogik mahorati va pedagogik texnikasini oshirishda boshqaruv san'atidan foydalanish. Zamonaviy ta'lim ilmiy-amaliy ommabop jurnal. №7 (92)

2Mavlonova R., Voxidova N., Raxmonqulova N. Pedagogika nazariyasi va tarixi. -T.: "Fan texnologiya"

3-<https://cyberleninka.ru/article/n/zamonaviy-ta-lim-metodlari-ta-lim-samaradorligi-kafolati>

4-<https://arxiv.uz/uz/documents/slaydlar/pedagogik-psixologiya/interfaol-metodlar-va-ularning-tasnifi>

5<https://www.youtube.com/watch?v=D3bP9QjeggM>